

ACC. N:R. M 6294:1-5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Edmunde Sonesson
Härad: Frosta Adress: Åsinge
Socken: Åsinge Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Frägel. 24
Ägg och ägglekar.
Lekar
Färgning av ägg
Gille
Gävar
Folketro om ägg.

(S. U. F. 24)

ACC. N:R. M 6294:1.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Sorenson
Härad: Frosta Adress: Sjöinge
Socken: Sjöinge Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

¹ Lekar med ägg förekom mera förr än nu. De var äggarullning, i likhet som di nu rullar kuber. Di som rullar i hop vinner. Dra lett om ägg, samt spela om ägg. De var ju mäkt ungdom som dela med äggalekar. En sorts lek, fjäska för ägg. De var ju pojkar som fjäska sig till tjejer om ägg. För i tiden så brukade di få påskaägg, allt efter som stället var bra till, var de bra var ett halvt tjog.

² Di var ju kokta. De var påskafton di fick dem. De var ju i regel i rumhus di lekte. Där som barn och ungdom deltog var di i stugan. Om tjänare ensamma hade lekar, var de ju i deras stugor. Eller någon gilles stuga di var samlade. Di tog även garnnyttan som rulla, rullningen var ju likvärd om ägg. De var ju i påskedagerna som di spela med äggalekar. Påskafton och Påskdagen skulle di ju vara stilla inne så då kunde di försöka sig med äggen.

⁴ De var både hårdkokta och löskokta ägg som di fick. När di hade lekar med ägg fick di helst vara hårdkokta. Di brukade ofta färga äggen, de var dels på skämt, men även ett bruk.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

176294:2

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Lönsson
 Härad: Frosta Adress: Åsinge
 Socken: Åsinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Di kunde ju färga på olika sätt, i persilja, eller bara i hä, i kaffesump.
 Månader kunde di rita på, de gjordes ofta på skämt, men även vackra figurer.
 De var ju föder som rita på äggen, innan pojkarne fick dem. Där kunde också bara
 skrivas namn. Vita ägg kunde ritas en påsktjuring med svart, eller en svart katt.
 Numera är nog färgningen av ägg endast där som är barn. Genom att visa ett
 vete, eller ett rågare om ägget innan de koktes, eller ett blad, kunde di få lerskiga ägg.
 Med en kniv skrapa på ägget och de var färgat kunde di få månader.
 Di brukade även gömma rågöt ägg hela året. När di skaka ett sådant ägg
 som varit gömt hela året, de då var tomt blev man fattig. Hördeis gubben stå
 mot skalen var de ett lycksägg.

7 Gamla kunde ju tala om när di tjäna, di hade som di sa, en ed roligt anäpäs-
 kaäggen när tjänare samlades så koktes, mest gjoring. Födes kunde lägga
 sja så skulle di gissa hur många där var. Gissa di rätt vann di hela sjen.
 Äggsluggning, om di kunde hugga rätt ett ägg mitt i du vann di ägget.

ACC. N:R. M6094:3

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Jonesson
 Härad: Frosta Adress: Sjövinge
 Socken: Sjövinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

Söka efter riå, de var ju ett uppdrag som var så ämtramt. Den som hittade
 riå skulle ha äggen, Resägget skulle ju ligga så högt inte gick från riå.
 Om hönan var i riå skulle han ha den också. Där kunde vara knackat hål
 på äggen, föreställande kycklingar som börja kläcka. Sedan förekommer ej
 & Giva bort ägg till påsk, är ett bruk som ännu är kvar, de har ju alltid varit
 en sed. Ge när påska ägg som inte själv har. Kycklingägg, särskilt av svart
 kycklingar, de förste äggen de vägrar ge ingen bort. "ätminstone för".
 Håsaer skulle om de kunde få fått sådana ha dem till drottning.

Den som helst som gick i kyrkan påskdagens morgon i stann, och var för-
 sedd med tre kycklingägg, de förste äggen som en svart kyckling vägrade, fick
 då se drottningarna komma från kläck. De skulle sen samlas i kyrkan,
 De kunde få ägg som var lagda till dem i påskveckan. De händer ofta för att
 de kunde hitta ägg när stans ute. De skulle de akta så de inte fick illa, för de
 var ägg som var lagda av män som skulle göra illa. De fick hålet grävas mer.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6294:4

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Sönesson
 Härad: Frösta Adress: Åsänge.
 Socken: Åsänge Berättat av:
 Uppteckningsår: 1940 Född år i

4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9 Det är en mycket gammal bra att gräskharen kommer med ägg. Det är samma bra som att förs i tiden di tala om milkshara. De var män som kunde drollkonst och då en skymad lik en hare förde bort ägg och mjölk från andra till sin husbonde. Det är nog en 50 år sen de var gängse med det. Där var inga skott bet på sådana harar, utan om bössan var laddad med silverkuber.

10 Äggtoddy brukades mycket vid gräsk, di som fick råa ägg, så dracks äggtoddy. Men annars har ju valborgsaften näst varit den tiden. Men om någon fira födelsedag isman, eller annan fest, så dracks äggtoddy. De brukades ofta för

11 Sjunga för ägg var en gammal sed som ungdomen brukade förs den 1sta maj. Inte särskilt här i Åsänge så mycket men längre mot Svensköp och de hållit har de mer förekommit. Gamla har berättat att när di fjäna så gick di omkring och sjöng maj. Så fick di ägg, då ställde di till med gille, då dracks äggtoddy på en del av äggen. Fick di inte ägg så skulle töserna skaffa ägg, och gräskarne konjak till gillet. Så dansas kring majstång.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M6294:5

Landskap: Skåne Upptecknat av: Arnette Lönsson
Härad: Frosta Adress: Äsjinge
Socken: Äsjinge Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

¹² De var en gammal dro att påskäggen var kraftigare än andra. Om di gömde ägg till nästa påsk, och äggen inte förvandlats var de lyckoägg.

¹³ De var en gammal sed att krossa äggskalen väl, annars kunde någon få tag i dem och göra illa. Skat som inte var färgad skulle hönan ha. Men färgad skat kunde ju förorsaka sjukdom. Den krossas med händerna, eller med något så den gick helt itu, där som var sand på golvet ströddes den där i bland. Di golvet espades kom de med sopan ut, där kunde ju ingen riktigt komma åt skalen, och göra nåt illa.

¹⁴ Di åt i regel inte ägg under fastan, så påskafton äts dess fler till firandet av att man åden fick äta ägg.

¹⁵ De var gamla seder att lägga ner ägg i jorden för att försäkra sig om god gräda. Men även i annat hänseende som kotemedel ans mycket ägg. Mot skärs som är beskr. samt att bortjaga chysa.

Skriv endast på denna sida!